

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาศึกษาวิจัยประเมินผลโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ปีงบประมาณ 2550 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ความสอดคล้องของโครงการที่องค์กร หน่วยงาน ดำเนินการ กับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และความพึงพอใจของ กลุ่มเป้าหมายได้รับจากการดำเนินงานขององค์กร หน่วยงาน ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ตลอดจนศักยภาพขององค์กร หน่วยงาน ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้แนวทางการพิจารณาการให้เงินอุดหนุนกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ แก่องค์กร หน่วยงาน ที่สามารถสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากองค์กรสนับสนุนคนพิการ จำนวน 80 องค์กร 166 โครงการ 35 จังหวัด เป็นเงิน 20,979,770 บาท จำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารองค์กร และผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปฏิบัติงานโครงการทุกองค์กร คนพิการที่เข้าร่วมโครงการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ปีงบประมาณ 2550 และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาโครงการ วิธีดำเนินการแบ่งเป็น 3 ส่วน จากเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ การจัดประชุมสัมมนา (Seminary) เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้อมูลองค์กรที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ปีงบประมาณ 2550 ทั้ง 80 องค์กร พบว่า โครงการส่วนใหญ่เป็นองค์กรภาคเอกชน คิดเป็นร้อยละ 87.95 และ องค์กรภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 12.04 โครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการประจำปีงบประมาณ 2550 ส่วนใหญ่ เป็นโครงการที่ดำเนินการด้านการอบรมให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพ คิดเป็นร้อยละ 72.89 ที่เหลือเป็นโครงการฝึกอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 22.90

ข้อมูลผู้บริหารองค์กรจำนวน 80 องค์กร ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 82 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 แบบสอบถามสมบูรณ์ และจากการสัมภาษณ์เจาะลึกคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาได้แก่ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ คณะอนุกรรมการ

คนพิการทางการมองเห็น คณะอนุกรรมการคนพิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย คณะอนุกรรมการคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว คณะอนุกรรมการคนพิการทางสติปัญญา หรือการเรียนรู้ และคณะอนุกรรมการคนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง จำนวน 28 คน ข้อมูลผู้ปฏิบัติงานโครงการทุกองค์กร ในจำนวน 170 คน จาก 80 องค์กร 166 โครงการ ผลการศึกษาวิจัยประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป กระบวนการดำเนินงาน ความพึงพอใจ และประสิทธิผลของโครงการ คิดเป็นร้อยละ 100 แบบสอบถามสมบูรณ์ ข้อมูลผู้พิการ ผู้รับบริการจำนวน 538 คน 80 องค์กร 166 โครงการ โดยจำแนกลักษณะกิจกรรมโครงการที่รับผิดชอบ มากกว่าครึ่งหนึ่ง อบรมด้านอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 56.5 รองลงมา อบรมด้านความรู้ 43.5 พื้นที่การศึกษา เลือกพื้นที่แบบเจาะจงแยกตามพื้นที่ตั้ง องค์กรที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการปี งบประมาณ 2550 และพื้นที่ดำเนินโครงการ เลือกพื้นที่แบบเจาะจงแยกตามพื้นที่ตั้งองค์กร และพื้นที่ดำเนินโครงการ ทั้ง 4 ภาค ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ครอบคลุมพื้นที่ที่มีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ซึ่งพื้นที่การจัดกิจกรรมโครงการกระจายทั่วทุกภาคของประเทศที่ได้รับอนุมัติโครงการ ปี พ.ศ. 2550 โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 ปัจจัยนำเข้าของโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ปีงบประมาณ 2550

เป็นการศึกษาอุปสงค์และกลุ่มเป้าหมาย นโยบายและการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ สารสำคัญของโครงการ ความละเอียดชัดเจนของแผนงานโครงการ สามารถชี้นำสู่การปฏิบัติ กระบวนการจัดสรรงบประมาณโครงการ ความพอเพียงงบประมาณ ด้านความพร้อมของทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ความเพียงพอของทรัพยากร ความเหมาะสมของทรัพยากร ความพร้อมของกลุ่มเป้าหมาย โดยภาพรวมจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่ เป็นโครงการต่อเนื่องด้านการให้ความช่วยเหลือและดำเนินการมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง

การกำหนดวิสัยทัศน์องค์กรพบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจขององค์กรกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ การอบรมให้ความรู้ ภารกิจหลักในกลุ่มเป้าหมายขององค์กร มากกว่า 1 ใน 3 อื่น ๆ ทุกประเภทของความพิการ

องค์กรส่วนใหญ่มีโครงสร้างองค์กรที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากเป็น โครงสร้างของ มุลินีหรือสมาคมอันเป็นหน่วยงานเอกชนที่ดำเนินกิจกรรมทางสังคม มากกว่าหนึ่งในสาม 5 ฝ่ายขึ้นไป มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นภาครัฐ องค์กรส่วนใหญ่มีสาขา

การวางแผนขององค์กรส่วนใหญ่ พบว่า มีการกำหนดการวางแผนปฏิบัติงานประจำปี ลักษณะการวางแผนประจำปีส่วนใหญ่ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โดยการส่งตัวแทนไปร่วมเขียนแผน ร่วมคิด บางฝ่ายมีส่วนร่วม โดยการส่งตัวแทนไปร่วมเขียนแผน และประชุมและแจ้งฝ่ายต่างๆ ให้ เขียนแผน องค์กรส่วนใหญ่มีการวางแผนดำเนินการ โครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนกองทุนฟื้นฟู สมรรถภาพคนพิการปี พ.ศ. 2550 มีทุกโครงการ

ด้านบุคลากรขององค์กร ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในภาพรวมอยู่ใน ระดับค่อนข้างสูง จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ทำงานเต็มเวลาและบางเวลาขององค์กรที่เข้าอบรมสัมมนา ส่วนใหญ่ 5 คนขึ้นไป จำนวนบุคลากรที่ทำงานเต็มเวลาและบางเวลาทั้งหมดตาม โครงการที่ ดำเนินการ มากกว่าครึ่งหนึ่ง 6 คนขึ้นไป จำนวนงบประมาณที่สนับสนุน(บาท) ในการพัฒนา ศักยภาพบุคลากร มากกว่าครึ่งหนึ่ง 10,000-20,000 บาทจำนวนงบประมาณที่สนับสนุน(บาท) ในการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร มากกว่าครึ่งหนึ่ง 10,000-20,000 บาท จำนวนบุคลากรที่ ทำงานประจำโดยรับค่าจ้างส่วนใหญ่ มีไม่เพียงพอ

ด้านงบประมาณขององค์กร ในรอบสามปีที่ผ่านมาองค์กรต่างๆ ได้รับงบประมาณ ในการดำเนินงานจากภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับ งบประมาณรัฐบาลต่างประเทศ และ องค์กรเอกชนต่างประเทศ และส่วนอื่นๆ โดยส่วนใหญ่ ได้รับงบประมาณกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีในการบริหารและดำเนินกิจกรรม ส่วนใหญ่ ไม่เพียงพอ การประเมินวัดความสามารถขององค์กร ในการหาแหล่งเงินทุนใหม่ๆ นำมาสนับสนุนองค์กร พบว่า จิตความสามารถขององค์กรในการหาแหล่งเงินทุนใหม่ ๆ เพื่อ สนับสนุนองค์กร มากกว่าครึ่งหนึ่ง ก่อนข้างต่ำ คิดเป็นร้อยละ 53.7

สรุปภาพรวมปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านกระบวนการขององค์กรที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน จากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ปีงบประมาณ 2550

เป็นการศึกษากระบวนการบริหาร การจัดการโครงการ การจัดโครงสร้าง และ ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่รับผิดชอบสามารถปฏิบัติงาน มีขั้นตอนวิธีดำเนินงานของโครงการ ที่ชัดเจนสามารถสื่อให้มีการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การมีแผนงาน ระเบียบ

ปฏิบัติ คู่มือและเครื่องมืออื่น ๆ ในการอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติโครงการ ความเหมาะสมของวิธีการเพื่อการบรรลุ ความชัดเจนและต่อเนื่องของแผนงาน ระเบียบวิธีปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกและการประสานงานโครงการ การมอบหมายงาน การสั่งการ การอำนวยความสะดวก การจัดหาทรัพยากร บริหารและการสนับสนุนการปฏิบัติการประสานงานทั้งภายในโครงการและภายนอกโครงการ เพื่อให้โครงการดำเนินไปโดยราบรื่นบรรลุเป้าหมายที่กำหนด การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลโครงการ การติดตามผลการดำเนินงานโครงการ มีแผนและระบบในการควบคุม กำกับ ตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการ มีการใช้ประโยชน์จากการติดตามประเมินผลมาใช้ในการบริหารและปรับปรุงโครงการ การแก้ไขปัญหาอุปสรรคขององค์การที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ปีงบประมาณ 2550 ผลการศึกษาพบว่า

ผู้นำองค์การมีภาวะผู้นำในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมีค่าเฉลี่ย 3.00 การมีส่วนร่วมในองค์การ โดยภาพรวมคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ขององค์การมีส่วนร่วมในองค์การ อยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.10 การสื่อสารในองค์การ โดยภาพรวมการสื่อสารในองค์การ อยู่ในระดับดีแล้วไม่ต้องปรับปรุง ค่าเฉลี่ย 2.43 การประสานงานขององค์การในภาพรวมการประสานงานในองค์การ อยู่ในระดับดีแล้วไม่ต้องปรับปรุง ค่าเฉลี่ย 2.55

องค์การส่วนใหญ่มีการกำกับติดตาม มีผู้บริหารดูแลการทำงาน มีหัวหน้าประจำองค์การมีการประเมินผลโครงการที่ตนได้รับเงินทุนสนับสนุนจาก กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ในปีงบประมาณ 2550 ส่วนใหญ่ มี โดยจัดทำแบบทดสอบการอบรม การสัมมนา

จากภาพรวมด้านกระบวนการอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ผลการประเมิน โครงการที่ได้รับทุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ในปีงบประมาณ 2550 ส่วนใหญ่ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจ คิดเป็นร้อยละ 76.8

ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ปีงบประมาณ 2550

ผลการดำเนินงานความก้าวหน้าของโครงการ ซึ่งภาพรวมของการดำเนินงานโครงการจะสะท้อนถึงความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมโครงการ จึงเป็นการศึกษาผลงานหรือผลผลิตของโครงการที่เกิดขึ้นภายในช่วงเวลาดำเนินโครงการ ตลอดจนสัดส่วน ปริมาณและคุณภาพงานที่ปฏิบัติได้ตามขั้นตอนต่างๆ ในแผนโครงการ การรับรู้ของประชาชนผู้พิการ ต่อโครงการ อัตราการใช้บริการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งภาพรวมของการดำเนินงานโครงการจะสะท้อนถึงความสำเร็จของโครงการ การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ระดับประสิทธิผล

ของการใช้ทรัพยากรในการบริหารภายใต้กระบวนการบริหารโครงการเพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้อง การรับรู้ ยอมรับ สนใจและเข้ามามีส่วนร่วม ตลอดจนปฏิบัติงานของกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องกับโครงการอันจะส่งผลให้การดำเนินงานของโครงการประสบความสำเร็จและนำไปใช้ประโยชน์ได้ การรับรู้ ยอมรับ สนใจและมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ความพึงพอใจของประชาชนผู้พิการที่รับบริการ ผลกระทบจากโครงการต่อกลุ่มเป้าหมายของโครงการ ตลอดจนผลกระทบต่อสังคมและชุมชนทั้งในด้านบวกและด้านลบ และต่อการบรรเทาปัญหาทางด้านการพัฒนาสังคม

การวิเคราะห์กระบวนการทำงานและประสิทธิผลโครงการในส่วนของผู้รับบริการ ด้านความสอดคล้องกับความต้องการ ความคาดหวังในการใช้ประโยชน์ การนำความรู้หรือทรัพยากรที่ได้รับจากโครงการไปใช้ในชีวิตประจำวันและความพึงพอใจต่อประเภทกิจกรรมและระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการ ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกิจกรรม ลักษณะกิจกรรมของโครงการพบว่า ส่วนใหญ่อบรมด้านวิชาชีพ ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้พิการผู้รับบริการ โครงการที่เข้าร่วมสอดคล้องกับความต้องการของผู้พิการ ผู้รับบริการพบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งเห็นว่าโครงการสอดคล้องกับความต้องการอย่างมาก และเป็นส่วนน้อยได้เข้าร่วมประชุมจัดทำแผนโครงการร่วมกับองค์กร การได้รับประโยชน์ ส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์มากกว่าที่คาดหวังไว้ และมีเพียงบางส่วนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการพบว่าชีวิตความเป็นอยู่ของผู้รับบริการ ส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมากกว่าที่คาดหวังไว้ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อโครงการในภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก สรุปภาพรวมผลลัพธ์จากการดำเนินกิจกรรมโครงการจากข้อมูลผู้พิการ ผู้รับบริการจากตัวแปรตัวชีวิต อยู่ในระดับอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ความเห็นของผู้บริหารองค์การที่ขอรับสนับสนุนจาก กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ในปีงบประมาณ 2550 ดังนี้

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารองค์การภาครัฐ

1. ควรให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอกับการปฏิบัติโครงการ เพื่อการปฏิบัติกิจกรรมโครงการได้อย่างเต็มที่ และ งบประมาณควรได้ตามที่ขอหรือ ควรเพิ่มงบประมาณ โดยนำสภาพพื้นที่ของจังหวัดมาเป็นตัวคำนวณประกอบ นอกจากนี้งบประมาณในการออกเยี่ยมบ้านเพื่อชื่อของเยี่ยมเป็นขวัญกำลังใจให้กับสมาชิกชมรมคนพิการ ทั้งนี้เพื่อความสัมพันธอันดีระหว่างผู้ปฏิบัติกับผู้พิการ

2. ขอสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติโครงการ เพื่อใช้ในการจัดเก็บ บันทึก ค้นหาแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนคอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลที่แน่นอนและชัดเจน

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารองค์การภาคเอกชน

1. ด้านนโยบาย/ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ควรมีการจัดทำระเบียบที่ชัดเจน การเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้การทำงานล่าช้า ขอให้มีการปรับปรุงงบประมาณบางประเภท เช่น ค่าอาหารให้เป็นไปตามสภาพเศรษฐกิจราคาสินค้าในภาวะปัจจุบัน และขอให้จัดสรรงบประมาณให้ชมรมมีงบประมาณจัดจ้างบุคลากรได้คงจะช่วยให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ขอสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการปฏิบัติงานโครงการอย่างเพียงพอ เพื่อการฝึกอบรม การเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การประชุมชี้แจง ระเบียบ ข้อปฏิบัติ กฎเกณฑ์ต่างๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ

3. ขอให้ปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงาน ที่ซ้ำซ้อนกันทำให้เกิดความล่าช้า โดยขอให้มีการลดขั้นตอนการดำเนินงาน หรือควรมีการลดระยะเวลาการดำเนินงาน ตั้งแต่กระบวนการรับเรื่องในพื้นที่จนถึงขั้นตอนการพิจารณา ตลอดจนการอนุมัติงบประมาณให้ดำเนินการ

4. ควรประชาสัมพันธ์โครงการที่เกี่ยวข้องกับกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การประชุมชี้แจงระเบียบ ข้อปฏิบัติ กฎเกณฑ์ต่างๆ ให้กับชมรมทราบด้วย

5. ในการพิจารณาให้การสนับสนุนกิจกรรมโครงการด้านต่างๆกับผู้พิการ ขอให้พิจารณาอย่างเป็นธรรม และขอให้เห็นว่าผู้พิการยังเป็นประโยชน์ต่อสังคม และต้องการได้รับการยอมรับและความเข้าใจจากสังคม

ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานโครงการที่ขอรับสนับสนุนจาก กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ในปีงบประมาณ 2550 ดังนี้

ข้อเสนอแนะผู้ปฏิบัติงานโครงการภาครัฐ

1. ขอสนับสนุนบุคลากร ในการปฏิบัติโครงการอย่างเพียงพอ และมีการฝึกอบรม เตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การประชุมชี้แจงระเบียบ ข้อปฏิบัติ กฎเกณฑ์ต่างๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ นอกจากนี้ ควรเพิ่มบุคลากรให้เหมาะสมกับโครงการและสอดคล้องกับพื้นที่ปฏิบัติงาน

2. ขอสนับสนุนอุปกรณ์ในการปฏิบัติโครงการ เพื่อใช้ในการจัดเก็บ บันทึก ค้นหาแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนคอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลที่แน่นอนและชัดเจน

ข้อเสนอแนะผู้ปฏิบัติงานโครงการภาคเอกชน

1. ขอสนับสนุนบุคลากร ในการปฏิบัติโครงการอย่างเพียงพอ และมีการฝึกอบรม เตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การประชุมชี้แจงระเบียบ ข้อปฏิบัติ กฎเกณฑ์ต่างๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ

2. เพิ่มหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิต ด้านตำแหน่งหน้าที่การงานให้กับผู้ปฏิบัติงานด้วย เพราะส่วนใหญ่จะเป็นลูกจ้างชั่วคราว ไม่มีสวัสดิการใดๆ

3. ควรให้การสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับกิจกรรมเขียนเขียนเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับสมาชิกชมรมคนพิการ ตลอดจนความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้พิการ

ความเห็นของผู้พิการ ผู้รับบริการโครงการที่ขอรับสนับสนุนจาก กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ในปีงบประมาณ 2550 ดังนี้

1. โครงการส่วนใหญ่มีประโยชน์ต่อคนพิการ แต่ควรมีการตรวจสอบอย่างแท้จริงว่า ผู้พิการที่เข้าร่วมในโครงการได้นำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติ และขยายผลสู่ชุมชน สังคมในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสิ่งที่รัฐกำหนดเป้าหมายไว้

2. ขอให้สนับสนุนต่อไป เพราะทำให้คนพิการมีการพัฒนาช่วยเหลือตัวเองได้ไม่เป็นการของครอบครัว และสามารถพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนพิการต่อไป

3. ขอให้ปรับปรุงขั้นตอนการส่งโครงการเพื่อขอรับทุนระบุ เรื่องของวัน เวลาที่ชัดเจน

4. ขอให้มีความมาตรฐานในการประเมินผลงาน การให้โอกาสในการทำงานของคนพิการเพิ่มขึ้น

5. ขอให้มีการกระจายกิจกรรมโครงการ ไปยังกลุ่มผู้พิการที่อยู่ในชนบทห่างไกล เข้าไม่ถึงบริการ และอยากเข้ามามีส่วนร่วม

6. ด้านการให้บริการ สำหรับกลุ่มเป้าหมายจะเกิดประโยชน์สูงสุด จึงขอให้มีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเพื่อป้องกันกลุ่มที่แอบอ้างหาผลประโยชน์ ทำให้งบประมาณต้องหมดไปไม่เพียงพอกับผู้เดือดร้อนอย่างแท้จริง

ความเห็นของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาโครงการ

1. คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาโครงการ ในปัจจุบันต้องมีการปรับปรุงเรื่องผู้แทนองค์กรประเภทความพิการ ให้ครบทุกประเภทความพิการตามข้อมูลข้อเท็จจริงที่พบการจากพิจารณาโครงการ

2. คณะอนุกรรมการพิจารณากองทุนในชุดต่างๆ ให้เลือกผู้แทนจากองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการทุกภาคส่วนมาเป็นคณะอนุกรรมการ หรือ เป็นบุคคลากรที่มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านคนพิการเข้ามา ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพของการบริหารกองทุนประเภทต่างๆ

3. ต้องมีการเพิ่มงบประมาณให้สอดคล้องกับประเภทความพิการที่เพิ่มขึ้นจาก 5 ประเภทเป็น 9 ประเภทตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550

4. จัดให้มีคณะกรรมการกำกับติดตามโครงการต่างๆ ทั่วประเทศ ให้ชัดเจน

5. จัดให้มีการอบรมบุคลากรด้านการวิเคราะห์โครงการ เพื่อให้การพิจารณาโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมาย

6. จัดให้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานองค์กรที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการด้านการบริหารโครงการ ประเมินผลโครงการ

7. จัดให้มีคณะกรรมการกำกับติดตามให้สถานประกอบการส่งเงิน เข้ากองทุนเพิ่มขึ้นอย่างเคร่งครัด

8. ต้องมีการประชาสัมพันธ์ การสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูคนพิการในระดับกว้างให้ผู้พิการ ได้เข้าถึงบริการของภาครัฐอย่างเท่าเทียม

การวิเคราะห์ภาพรวมปัญหาและข้อจำกัด

การวิเคราะห์องค์ประกอบของการประเมินผลโครงการศึกษาวิจัยประเมินผลโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ปีงบประมาณ 2550 ทั้ง 2 ด้านคือ ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการบริหารโครงการทั้งส่วนของผู้บริหารองค์กร ผู้ปฏิบัติงานโครงการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ปีงบประมาณ 2550 และคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาโครงการทั้ง 6 คณะ ทำให้ทราบถึงปัญหาสำคัญ ของการดำเนินโครงการทั้งหมด 4 ประเด็น ดังนี้

- 1) การจัดสรรงบประมาณโครงการ
- 2) การอำนวยการโครงการ
- 3) การติดตามประเมินผลและนำผลมาใช้แก้ไขการบริการ
- 4) การใช้ประโยชน์ผลผลิตของโครงการ

ปัญหากรณี 3 ประเด็น

- 1) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายของโครงการ
- 2) การจัดองค์การโครงการ
- 3) การบริหารและพัฒนามูลากร

ปัญหาหลักที่ 1 การจัดสรรงบประมาณโครงการ

ปัญหานี้พบเกือบทุกโครงการจึงสะท้อนให้เห็นว่า โครงการหลักส่วนใหญ่ที่หน่วยงาน ทั้งภาครัฐ และองค์กรที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ดำเนินการ เป็นโครงการอบรมด้านความรู้ ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้านการพัฒนาศักยภาพ ตลอดจน ด้านสงเคราะห์ และ การฝึกอาชีพ การดำเนินกิจกรรม จึงต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในคราวเดียว จำเป็นต้องใช้งบประมาณทั้งหมดตามที่ได้รับการสนับสนุน จึงทำให้เป็นปัญหาสำคัญ ในการดำเนินโครงการ อันมีสาเหตุมาจากปัญหาความไม่เพียงพอของงบประมาณ งานด้านการติดตามผลลัพธ์ขาดหายไปงานจึงขาดคุณภาพ

ปัญหาหลักที่ 2 การอำนวยความสะดวกและบริหารโครงการ

พบว่า การบริหารโครงการและการอำนวยความสะดวกของผู้รับผิดชอบโครงการ ส่วนใหญ่มี ลักษณะเป็นการทำงานแบบงานอาสาสมัคร ตำแหน่งลูกจ้างโครงการ ส่วนภาครัฐ ก็คือลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งต้องทุ่มเทและเสียสละ ได้คำตอบแทนคำ หรือไม่มีคำตอบแทน ขาดความมั่นคงในหน้าที่การงาน มีส่วนทำให้ผู้ปฏิบัติงานโครงการมิได้คำนึงถึงเป้าหมายความสำเร็จของโครงการ ทำให้ระยะเวลาผ่านพ้นไปโดยได้งานไม่ครบตามเป้าหมาย ตามเงื่อนไขข้อจำกัดของการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่กลุ่มเป้าหมายคือคนพิการประเภทต่างๆ การพัฒนากลุ่มเป้าหมายจำเป็นต้องใช้เวลาและความต่อเนื่องในการพัฒนา

ปัญหาหลักที่ 3 การติดตามประเมินผลการนำผลมาใช้แก้ไขการบริการ

แม้โครงการต่าง ๆ จะมีการกำหนดติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด แต่มักมิได้นำผลการประเมินเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ผลเสียของโครงการและปรับปรุงแก้ไขการบริหารโครงการ แม้ทราบว่าเป็นปัญหาอะไร เนื่องจากปัญหาข้อจำกัดด้านการอำนวยความสะดวก จึงทำให้มิได้มีการแก้ไขปัญหานั้นที่สุดโครงการ

ปัญหาหลักที่ 4 การใช้ประโยชน์ผลผลิตของโครงการ

เนื่องจากหน่วยงานภาคเอกชนเป็นหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินกิจกรรมทางสังคม เน้นการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมายให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้โครงการส่วนใหญ่จึงไม่ได้คำนึงถึงการนำผลผลิต การขยายผลของโครงการเพื่อไปใช้ประโยชน์อย่างจริงจัง เนื่องจากปัญหาข้อจำกัดด้านงบประมาณ

ปัญหาเรื่องที่ 1 การเลือกกลุ่มเป้าหมายของโครงการ

ปัญหานี้พบไม่มากนัก แต่ก็ยังเป็นปัจจัยต่อความสำเร็จของโครงการ เช่น โครงการจัดอบรมความรู้พัฒนาองค์ความรู้ หลักสูตรต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมในลักษณะเดียวกันในพื้นที่ จึงทำให้กลุ่มเป้าหมายไม่กระจายอย่างทั่วถึง เป็นกลุ่มเดิมที่ได้รับความช่วยเหลือประจำ ซึ่งอาจไม่ตรงตามแผนงานโครงการที่เสนอขอ

ปัญหาเรื่องที่ 2 การจัดองค์กรโครงการ

พบว่า หน่วยงานองค์การที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ส่วนใหญ่มีโครงสร้างที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากเป็นโครงสร้างของมูลนิธิหรือสมาคมเป็นหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมทางสังคม โดยมีสายการบังคับบัญชา 2 – 3 ชั้น ผู้บริหารสูงสุดมีจำนวน 1 – 5 คน มีวาระการดำรงตำแหน่งระหว่าง 3 – 4 ปี จึงมีปัญหาคงทนต่อการดำเนินการดำเนินกิจกรรมโครงการ และปัญหาความชัดเจนการสั่งการ

ปัญหาเรื่องที่ 3 การบริหารและพัฒนาบุคลากร

พบว่า หน่วยงานองค์การที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การ ระหว่าง 1 – 5 ปี และเนื่องจากงานโครงการส่วนใหญ่เป็นงานที่ต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง และมีใจรักงานสงเคราะห์ อาสาสมัคร ทำให้มีการหมุนเวียนเข้า ออก ของผู้ปฏิบัติเสมอ จึงมีผลให้เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของโครงการได้

หากพิจารณาจากปัญหาหลัก และ ปัญหารอง ซึ่งเป็นปัจจัยเหตุด้านการบริหารทั้งในระบบการบริหารจัดการทั่วไป

การวิเคราะห์ข้างต้นมีข้อสรุปรวบยอดว่า การบริหารการพิจารณาโครงการตามระบบราชการส่วนหนึ่ง อาจไม่เหมาะสมกับการบริหารงานในรูปแบบโครงการ โดยเฉพาะกิจกรรมโครงการที่ดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมายในองค์การที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จึงจำเป็นต้องพิจารณาจากรูปแบบใหม่ที่ไม่มีข้อจำกัดพื้นฐาน เพื่อประสิทธิภาพการพัฒนาองค์การที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะโครงการเพื่อประกอบการตัดสินใจดำเนินการ

จากการศึกษาวิจัยประเมินผลโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟู

สมรรถภาพคนพิการ ปีงบประมาณ 2550 ครั้งนี้ คณะผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณองค์การภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการต่อไป เพื่อให้องค์การเหล่านี้ได้พัฒนาก้าวหน้า เพื่อเสริมการทำงานให้กับภาครัฐในการช่วยเหลือกลุ่มด้วยโอกาสได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ดังนี้

5.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ต่อสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

1. ควรเพิ่มงบประมาณกองทุนสนับสนุนให้สอดคล้องกับประเภทความพิการที่เพิ่มขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
2. ควรปรับเกณฑ์การพิจารณาเพิ่มตามประเภทของความพิการที่เพิ่มขึ้น เข้าไว้ในการสนับสนุนเงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการด้วย
3. ควรปรับลดขั้นตอนการพิจารณาโครงการของกองทุนฟื้นฟูส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการพิจารณาโครงการ และ เพื่อกำหนดการที่รวดเร็ว ทันสถานการณ์ และตอบสนองต่องานในเชิงพัฒนาควบคู่ไปกับด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ทั้งยังสามารถตรวจสอบการขอสนับสนุน โครงการที่ซ้ำซ้อนในแต่ละกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การคัดเลือกและอนุมัติโครงการ เน้นการประเมินคัดเลือก กลั่นกรองโครงการก่อนตัดสินใจอนุมัติโครงการและคุณสมบัติคณะกรรมการพิจารณาโครงการควรคำนึงถึงความหลากหลายและสัดส่วนจากกลุ่มต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยเพิ่มในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เน้นผู้มีประสบการณ์และมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านคนพิการ และมีความคิดที่เป็นกลาง ไม่นิยมเอียง
5. หน่วยงานภาครัฐควรเพิ่มเงินอุดหนุน โครงการหลัก ได้แก่ โครงการฝึกอาชีพ เพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้กลุ่มผู้พิการเหล่านี้พึ่งตนเอง และเป็นหลักสำคัญของสถาบันครอบครัว นอกจากนี้ โครงการพัฒนากลุ่มผู้พิการในชุมชน ต้องให้การสนับสนุนงบประมาณอาสาสมัครดูแลผู้พิการ และงบประมาณในการปฏิบัติการภาคสนาม
6. ควรพิจารณาการให้เงินอุดหนุนให้เหมาะสมสอดคล้องกับโครงการ ทั้งนี้เพื่อการบรรลุผลสำเร็จของโครงการ และควรเพิ่มเงินอุดหนุนค่าตอบแทนผู้ชำนาญการเฉพาะทางให้กับผู้ปฏิบัติงาน โครงการผู้พิการ

ต่อองค์การที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

1. ผู้บริหารองค์การที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

จะต้องศึกษากระบวนการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ให้มีการขยายผลอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

2. ผู้บริหารองค์การที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จะต้องศึกษาวิธีการจัดทำตัวชี้วัด กระบวนการบริหารงาน โครงการเพื่อการติดตามประเมินผล ลัพท์

5.2.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ต่อสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

1. ควรสนับสนุน งบประมาณการจ้างบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานที่ทำหน้าที่ด้านคนพิการ เพียงภารกิจเดียว ในระดับพื้นที่ ในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อันได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ซึ่งปัจจุบันทำหลายภารกิจ จึงทำให้งานขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้การจ้างบุคลากรควรกำหนดอัตรากำลัง ให้ผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นคงในหน้าที่การงานด้วย

2. ผู้ปฏิบัติงานส่วนกลางในสังกัดสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ จะต้องมีการกำกับติดตามงาน การนิเทศงาน การให้ความช่วยเหลือชี้แนะ พร้อมจัดทำสรุปผลรายงานต่ออนุกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการด้วย

3. ควรประชาสัมพันธ์งานด้านกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ให้ขยายผลอย่างทั่วถึง ในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการขอรับการสนับสนุนเงินกองทุน ต่าง ๆ

4. ให้องค์การภาคเอกชนผู้เสนอโครงการ ได้มีโอกาสปรึกษาหารือ ร่วมแลกเปลี่ยน ระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบการอนุมัติเงินอุดหนุน เพื่อเสนอทางเลือก โครงการได้หลาย โครงการแล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อเลือกโครงการที่มีความเหมาะสมสูงสุด และยัง ส่งผลด้านความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

5. ควรมีการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับองค์การภาคเอกชน ชมรมผู้พิการ ที่เริ่มเกิดขึ้นใหม่ มากมาย นอกจากนี้ควรมีมาตรการดำเนินการหรือแรงจูงใจให้กับหน่วยงานในการให้ความ ร่วมมือและความสำคัญในการกำกับติดตามงาน การประเมินผลงาน

6. การเขียน โครงการขอสนับสนุนเงินงบประมาณจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ควรกำหนดให้มีการชี้แจงรายละเอียดชัดเจน ระบุตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการไว้ในโครงการ ที่เสนอของบประมาณ

7. ควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติงานองค์การเอกชนเรื่อง การเขียน การบริการ การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การติดตาม ประเมิน โครงการ ตลอดจนการ พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันและการดูแลกลุ่มเป้าหมายการสร้างตัวชี้วัด

8. ควรสนับสนุนงบประมาณ ด้านครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ในการจัดทำฐานข้อมูลคนพิการ การบริการด้านทะเบียนคนพิการ และอื่นๆ ที่ดำเนินกิจกรรมคนพิการให้สามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างเป็นระบบ

ต่อองค์การภาครัฐ และภาคเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

1. องค์กรที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จะต้องให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
2. องค์กรที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จะต้องประชุมชี้แจงขั้นตอนกระบวนการทำงาน โครงการต่อเจ้าหน้าที่โครงการและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อการบรรลุผลสำเร็จของโครงการ